

Številka: 090-379/2023/6

Datum: 1. 2. 2024

Informacijski pooblaščenec po informacijski pooblaščenki Mojci Prelesnik (v nadaljevanju IP) izdaja na podlagi tretjega in četrtega odstavka 27. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZDIJZ), 2. člena Zakona o Informacijskem pooblaščenču (Uradni list RS, št. 113/2005, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZInfP), devetega in desetega odstavka 45. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZMed) in prvega odstavka 246. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, številka 24/2006 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZUP), o pritožbi **medija Spletni časopis**, izdajatelja Zavod za svobodo izražanja Ljubljana, Cleavelandska 23, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa Peter Jančič (v nadaljevanju prosilec) z dne 7. 12. 2023, **zoper zavrnilna odgovora Slovenske obveščevalno-varnostne agencije**, Stegne 23c, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju organ), z dne 1. in 7. 12. 2023, v zadevi dostopa do informacij javnega značaja, naslednji

SKLEP:

1. Pritožba prosilca zoper zavrnilna odgovora Slovenske obveščevalno-varnostne agencije z dne 1. in 7. 12. 2023 se zavrže.
2. V postopku reševanja te pritožbe posebni stroški niso nastali.

Obrazložitev:

(1) Prosilec je 1. 12. 2023 na organ naslovil novinarsko vprašanje, v katerem je navedel, da revija Reporter poroča, da je organ pred dvema tednoma zaradi suma izdaje tajnih podatkov na državno tožilstvo vložil kazensko ovadbo zoper nekdanjo notranjo ministrico Tatjano Bobnar in nekdanjega prvega moža policije Boštjana Lindava. Prosilec je organ prosil za informacijo, ali je to poročanje točno, in če je točno, za podrobnejše informacije o sproženem postopku.

(2) Organ je v odgovoru na vprašanje prosilca dne 1. 12. 2023 navedel, da v predmetni zadevi glede ravnanja s tajnimi podatki utemeljeno pričakuje od vseh deležnikov, da dosledno upoštevajo določbe Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06 – uradno prečiščeno besedilo). Vsak, ki mu je bil zaupan tajni podatek, ali se je seznanil z vsebino tajnega podatka, je odgovoren za njegovo varovanje in ohranitev njegove tajnosti. Na vsako ravnanje v nasprotju z določbami ZTP morajo pristojni organi ustrezno odreagirati. Organ konkretnih postopkov v predmetni zadevi, ki je označena s stopnjo tajnosti, ne more pojasnjevati.

(3) Prosilec je dne 4. 12. 2023 na organ ponovno naslovil enako vprašanje kot dne 1. 12. 2023, ker odgovor organa ni bil jase. Dodatno je prosilec še prosil za informacijo, kdaj in pri katerem organu je organ to storil. To po mnenju prosilca ne more biti tajna informacija, ker ne gre za obveščevalno delo. Ker se organ sklicuje na tajnost, je prosilec prosil za pojasnilo, kakšne oznake zaupnosti nosijo dokumenti o sproženih postopkih pri organih pregona in kdo je podpisnik.

(4) Organ je v odgovoru z dne 7. 12. 2023 navedel, da predlaga prosilcu, da se v zvezi z vprašanji o ovadbah in (pred)kazenskih postopkih obrne na tožilstvo.

(5) Prosilec je 7. 12. 2023 zoper zavrnilna odgovora organa z dne 1. in 7. 12. 2023 vložil pritožbo in navedel, da je bil prvi odgovor nejasen, organ je sporočil le, da je takšne postopke treba sprožiti, kar ni bilo vprašanje. V odgovoru se je organ skliceval tudi na zaupnost, a ni odgovoril, kakšni dokumenti naj

bi bili zaupni in kdo je to zaupnost določil. Pri ponovni prošnji za odgovor so prosilca usmerili, naj preveri na državnem tožilstvu. Prošilec meni, da je to izmikanje odgovoru.

(6) Organ po prejemu pritožbe odgovorov ni nadomestil z novima, zato jo je z dopisom, št. 090-6/2023/2 z dne 22. 12. 2023, odstopil v reševanje IP. Dopisu je priložil še pojasnilo, v katerem je navedel, da je pri odgovoru na vprašanje o morebitnih ovadbah zoper konkretno navedeni osebi upošteval izjemi iz 3. in 9. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Organ je pojasnil tudi razloge, na podlagi katerih zatrjuje obstoj navedenih izjem.

(7) IP je z namenom popolne in pravilne ugotovitve dejanskega stanja pri organu opravil ogled *in camera*, na podlagi 11. člena ZInfP, o katerem je nastal zapisnik št. 090-379/2023/4 z dne 12. 1. 2024.

(8) Organ je IP poslal še dodatna pojasnila v dopisu št. 090-6/2023/6 z dne 19. 1. 2024, v katerem se je poleg že navedenih razlogov za zavrnitev dostopa do zahtevane informacije javnega značaja skliceval tudi na izjemo iz 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ in pojasnil razloge za svoje stališče. Organ je še izpostavil, da bi posredovanje nikalnega ali pritrdilnega odgovora v javnost lahko vplivalo na izvajanje njegovih nalog, na trenutno odprt predkazenski oziroma kazenski postopek oziroma tudi na druge postopke, ki so trenutno v teku v zvezi s predmetno zadevo.

Pritožba ni dovoljena.

(9) Posredovanje informacij za medije lahko mediji zahtevajo od vseh organov, ki jih kot zavezanca določa zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. V obravnavanem primeru ni sporno, da je organ podvržen določbam ZDIJZ in ZMed (tako prvi odstavek 1. člena ZDIJZ). Organ je na novinarsko vprašanje, ali je organ na državno tožilstvo vložil kazensko ovadbo zoper nekdanjo notranjo ministrico Tatjano Bobnar in nekdanjega prvega moža policije Boštjana Lindava, odgovoril z odgovoroma z dne 1. in 7. 12. 2023, ki ju je IP štel kot zavrnilna odgovora. **Zavrnilni odgovor se skladno z osmim odstavkom 45. člena ZMed šteje za zavrnilno odločbo.**

(10) IP je primarno opravil preizkus, ali so izpolnjeni formalni pogoji za reševanje zadeve, torej, ali je pritožba dovoljena, ali jo je vložila upravičena oseba in ali je pravočasna.

(11) Po devetem odstavku 45. člena ZMed je **pritožba zoper zavrnilni odgovor** oziroma zoper fiktivno zavrnilno odločbo, ki je lahko sestavljena zgolj v obliki dopisa, **dovoljena le, če zavrnilni ali delno zavrnilni odgovor** na vprašanje **izhaja iz dokumenta**, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva.

(12) **Ker je po devetem odstavku 45. člena ZMed pritožba dovoljena le takrat, ko odgovor na novinarsko vprašanje izhaja iz določenega materializiranega, tj. že ustvarjenega dokumenta, je prvotno vprašanje tega pritožbenega postopka, ali takšen dokument v smislu prvega odstavka 4. člena ZDIJZ pri organu obstaja.** Iz definicije informacije javnega značaja po prvem odstavku 4. člena v povezavi s 1. členom ZDIJZ izhajajo trije osnovni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni kumulativno, da lahko govorimo o obstoju informacije javnega značaja, in sicer:

1. informacija mora izvirati iz delovnega področja organa,
2. organ mora z njo razpolagati in
3. nahajati se mora v materializirani obliki.

ZDIJZ tako zagotavlja pravno varstvo le glede informacij, ki dejansko že obstajajo v materializirani obliki.

(13) **Iz pojasnil organa v prilogi dopisa št. 090-6/2023/2 z dne 22. 12. 2023, v dopisu št. 090-6/2023/6 z dne 19. 1. 2024 in na ogledu *in camera* izhaja, da organ ne razpolaga niti s kazensko ovadbo niti z dokumentom, ki bi smiselno predstavljal kazensko ovadbo zoper nekdanjo notranjo ministrico Tatjano Bobnar in nekdanjega prvega moža policije Boštjana Lindava.**

Organ je pojasnil, da ne podaja t.i. kazenskih ovadb zoper določene posameznike, in da gre za napačno uporabo terminologije, ki ima lahko zaradi svoje medijske odmevnosti za posledico netočno povzemanje in zmotno razumevanje zadeve. Organ mora v skladu z drugim odstavkom 8. člena Zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZSOVA), če pri izvajanju svojih nalog ugotovi, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je določena oseba izvršila, izvršuje oziroma pripravlja ali organizira izvršitev kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, o tem obvestiti generalnega direktorja

policije ali pristojnega državnega tožilca. Organ je pojasnil, da gre za obvestilo oziroma naznanilo, ki pa po svoji naravi še ne pomeni nujno kazenske ovadbe v smislu predpisov s področja kazenskega prava.

(14) Navedeno pomeni, da tretji pogoj za obstoj informacije javnega značaja, ki je v teoriji poznan kot »kriterij materializirane oblike«, v obravnavanem primeru ni izpolnjen, ker organ ne razpolaga z dokumentom, iz katerega bi izhajal odgovor na vprašanje, ki ga je postavil prosilec, posledično pa pritožba prosilca ni dovoljena. Iz postopka, ki ga je izvedel IP pri organu, namreč ne izhaja, da je bila ta ovadba oziroma naznanilo vloženo s strani organa.

(15) IP ocenjuje, da so v celoti neutemeljene navedbe, s katerimi organ pavšalno zatrjuje nastanek motenj pri delovanju organa in napačnega razumevanja dokumenta, ki je v postopku izdelave, v primeru, če bi bil v javnost posredovan nikalni odgovor glede domnevnih ovadb. Ugotovitev IP v obravnavani zadevi, da organ ne razpolaga v materializirani obliki z dokumentom, ki bi vseboval odgovor na vprašanje prosilca, namreč ničesar ne pove o tem, ali organ v zvezi s Tatjano Bobnar in Boštjanom Lindavom izvaja ali namerava izvajati kakršnekoli aktivnosti v zvezi s pripravo obvestila iz drugega odstavka 8. člena ZSOVA oziroma s kakršnikoli drugim postopkom iz pristojnosti organa. Iz ugotovitev in odločitve IP v obravnavani zadevi tudi ne izhaja, s katerimi podatki v zvezi z navedenima posameznikoma in v povezavi z morebitnim razkritjem tajnih podatkov organ razpolaga. Povsem nerazumno bi bilo zato zaključiti, da bi odločitev IP v obravnavani zadevi kakorkoli vplivala na notranje delovanje organa ali na razumevanje dokumenta, ki je v povezavi z obravnavano tematiko morda v izdelavi pri organu. IP poudarja, da odločitev v obravnavani zadevi z ničemer ne vpliva na odločitev v drugih morebitnih podobnih zadevah, saj IP vselej odloča le na podlagi konkretnih okoliščin posameznega primera, zato je splošen ugovor organa, da bi »seznanitev s posameznimi podatki preko uporabe instituta s področja dostopa do informacij javnega značaja lahko vodila k oblikovanju prakse, ki bi omogočila neposreden obvod področnih zakonskih določb, ki urejajo področje obveščevalne in varnostne dejavnosti« povsem neutemeljen. Upošteva vse navedeno je IP zaključil, da argumenti organa, na podlagi katerih vztraja, da v javnost ni dopustno posredovati nikalnega ali pritrdilnega odgovora glede domnevnih ovadb, ne zdržijo resne pravne presoje, saj ne predstavljajo pravnega temelja, na podlagi katerega bi IP v ugotovitvenem postopku lahko opustil formalni preizkus procesnih predpostavk in posledično ne bi ugotavljal, ali obstaja dokument, iz katerega izhaja odgovor na vprašanje prosilca. IP še pripominja, da podatek o tem, da ne obstaja dokument, ki bi v konkretnem primeru vseboval odgovor na vprašanje prosilca, ni tajni podatek po ZTP, zato tudi ne pride v poštev 19. člen ZTP, ki pravi, da če bi imela potrditev obstoja tajnega podatka škodljive posledice za interese ali varnost države, organ ob zahtevi za posredovanje tajnih podatkov ni dolžan niti potrditi niti zanikati obstoja zahtevanega podatka.

(16) Upošteva vse navedeno je IP zaključil, da se pritožba prosilca na podlagi devetega odstavka 45. člena ZMed in prvega odstavka 246. člena ZUP zavrže (1. točka izreka tega sklepa). Pritožba namreč ni dovoljena, ker odgovor na vprašanje prosilca z dne 1. in 4. 12. 2023 ne izhaja iz dokumenta, s katerim bi organ razpolagal.

(17) IP pojasnjuje, da je kot pravno nerelevantne štel navedbe, s katerimi je organ zatrjeval obstoj izjem od prostega dostopa do informacij javnega značaja iz prvega odstavka 6. člena ZDIJZ in navedbe, s katerimi je prosilec ugovarjal obstoju teh izjem, zato se IP do teh navedb ni posebej opredeljeval. **Kot je že uvodoma pojasnjeno, mora IP zaradi specifičnosti postopka po ZMed primarno opraviti formalni preizkus procesnih predpostavk, pri čemer je bilo ključno vprašanje, ali izpodbijani zavrnilni odgovor na vprašanje izhaja iz dokumenta. Če dokumenta ni, se pritožba zavrže (iz procesnih razlogov) in IP se v vsebinski vidik zadeve niti ni pristojen spuščati.** IP se je zato pri odločanju osredotočil le na tiste vsebine izpodbijanih odgovorov, pojasnil organa in pritožbe, ki so bile za odločitev v zadevi pravno relevantne.

(18) Posebni stroški v tem postopku niso nastali (2. točka izreka tega sklepa). Ta sklep je skladno s 30. točko 28. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami) oproščen plačila upravne takse.

Pouk o pravnem sredstvu:

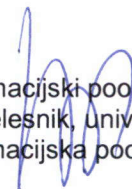
Zoper ta sklep ni dovoljena pritožba, pač pa se lahko sproži upravni spor. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži v 30 dneh od vročitve odločbe na Upravno sodišče RS, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana. Tožba se lahko vloži pisno po pošti ali neposredno pri navedenem sodišču. Če se tožba pošlje priporočeno po pošti, se za dan izročitve sodišču šteje dan oddaje na pošto. Tožba z morebitnimi prilogami se vloži v najmanj treh izvodih. Tožbi je treba priložiti tudi ta sklep v izvorniku ali prepisu.

Postopek vodila:

Jasna Duralija, univ. dipl. prav.,
svetovalka IP

Informacijski pooblaščenec:
Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Vročiti:

- proslucu: Zavod za svobodo izražanja Ljubljana, Spletni časopis, Clevelandska 23, 1000 Ljubljana - z vročilnico;
- organu: Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, Stegne 23c, 1000 Ljubljana – z vročilnico.